

Navn	Søre-Dyrsnes
Andre navn	Tømmervik, Førland
Fylke	Rogaland
Kommune	Haugesund
B.g.kart 1:50000	1113 I Haugesund (foreløpig)
B.g.kart 1:250000	Haugesund

Oversiktsbilde

(Klikk på bilder for forstørrelse)

Steinbruddsområdet sett mot vest (PS 1998)

Steintype	Kleberstein
UTM	869-978
Befaring	4.7.1998
Geol. undersøkelse	Ukjent (lite trolig)
Ark. undersøkelse	Ja, (se under)

Lokalisering

Innerst i liten vik som fortsetter som en liten dal med lengdeakse Ø-V, ca. 1 km vest for veien ut mot Førland. Det går en gårdsvei ut mot en større vik rett nordenfor.

Fortsetter...

Tynn klebergang hvor det er tatt stein (PS 1998)

(Bilde mangler)

Topografisk beskrivelse

Helt åpent lende med svaberg og knauser. Bruddene ligger på begge sider av viken, 20 m mellom dem, men hovedbruddet er på nordsiden. Det er 50-60 m langt og stort sett konsentrert langs fjellsiden innenfor viken. Under her ligger det også fine, små kleberblokker. Kleberåren det er brutt på er her 2-5 m bred. På sørsiden er det en bratt skrent hvor det synes som om det har vært tatt ut stein.

Type brudd	Flere	Hovedbruksperiode	Flere
Synlige uttaksspor/ historie	<p>Det finnes ikke mange uttaksspor til tross for at det må ha blitt tatt ut betydelige mengder stein. Dog kan man se eldgamle korte borhullsmerker, noe AMIS beskriver som en måte å ta ut kleberkar på. I tillegg finnes det spredte merker etter hakker. I den vestligste delen av bruddet der kleberåren etterhvert forsvinner inn i sideberg er det spor etter moderne brytning (lange borhull, tydelige sprengningsmerker). Det er tydelig at man har prøvd å følge den beste klebergangen så langt det har vært mulig uten å gå under jord.</p>		
Tipper	<p>Knappt observerbart, men i den østligste delen ligger en steinhaus som ligner en liten tipp.</p>		
Brukseksempler	<p>Ukjent, trolig har det vært tatt ut noen kleberkar, men det meste har kanskje gått til fiskesøkker/vevlodd. De beste blokkene som ligger igjen i hovedbruddet kunne ha vært benyttet som bygningsstein. Helt utelukket er det ikke at steinen kan ha vært brukt på f.eks. Avaldsnes kirke (en av steintypene på koret).</p>		

Lokal geologi	I følge berggrunnskartet ligger forekomsten i en liten serpentinitklump på grensen mellom gabbro (tilhører Karmøy-ofiolitten) og metatrandhemitt (tilhører Hardangerfjord-dekkekomplekset). Mine observasjoner indikerer at forekomsten heller befinner seg inne i gabbroen, som på sørsiden er mer forskifret enn på nordsiden. Mellom de to bruddene på begge sider av dalen/viken finnes en UM-bergart, denne glir over i serpentinit, så kleberstein og siden en grønn meget tremolittrik overgangssone ut mot sideberget. Selv om forekomsten er sterkt forskifret/foldet (det finnes også overgangssoner inne i forekomsten), indikerer dette en klassisk UM-kleberforekomst. Ca. strøk: Ø-V, snitt fall: steilt.
Geologisk forekomsttype	Omvandlet ultramafitt
Utseende	Sterkt varierende, fra middelskornt, lys kleber til grovere kleber med karbonataggregater. Grønne linser med tremolittrik stein skjærer ofte inn i kleberen.
Spesielle kjennetegn	-
Prøver	3 stuffer av kleber i hovedåren, 2 av dem har mørk grå grunnmasse og karbonataggregater; 1 stoff av tremolittrik overgangssone; 1 stoff av pyroksenrik bergart midt i forekomsten, trolig grunnmasse av amfibol og feltspat; 1 stoff av sideberg (svakt foliert gabbro). Finnes hos NDR.

Petrografiske analyser

-

Andre analyser

-

Forvitring

Helt eksponert forekomst, derfor endel oppløsning/brunfarging av karbonat. Ellers ser det ut til å være en bestandig kleber.

Muligheter for nytt uttak

Begrensede

Litteratur

Tuastad (1949)

Arkivmateriale

AMIS I reg.nr. 7340B2 R3 (Arkeologisk Museum Stavanger)

Fotos

I spesialarkiv ved NDR

Annet

Selv om det kan være tatt ut endel blokker til bygningsformål, ser det ikke ut til at steinen er benyttet i Stavanger domk. (en mulighet er dog i skipet - del av pillarer)

Fortsetter...